

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, **1**

καὶ Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ

οὐσῇ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν

ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ:³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς **2**

ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς **3**

καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ

τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ **4**

παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ

δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ

τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ

θεοῦ. Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα⁶ τοῦ **5**

χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ περισσεύει

καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,⁷ ὑπὲρ τῆς **6**

ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης⁸

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὐ, ὁ, compassion, pity. ⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁷ θλίβω, press, oppress. ⁸ ἐνεργέω, work, effect.

ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων¹ ὧν καὶ ἡμεῖς
 πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία² ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε
 παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ
 σωτηρίας· εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί³ ἐστε τῶν 7
 παθημάτων,¹ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ 8
 θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,⁴ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως
 ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,⁵ ὅτι καθ’
 ὑπερβολὴν⁶ ἐβαρῆθημεν⁷ ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε
 ἐξαπορηθῆναι⁸ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν 9
 ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα⁹ τοῦ θανάτου ἐσχέκαμεν, ἵνα μὴ
 πεποιθότες ὦμεν ἐφ’ ἑαυτοῖς ἀλλ’ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
 ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου¹⁰ θανάτου 10
 ἐρρύσατο¹¹ ἡμᾶς καὶ ρύεται,¹¹ εἰς ὃν ἡλπίκαμεν ὅτι καὶ
 ἔτι ρύσεται,¹¹ συννυπουργούντων¹² καὶ ὑμῶν ὑπὲρ 11
 ἡμῶν τῇ δεήσει,¹³ ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς
 ἡμᾶς χάρισμα¹⁴ διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ὑμῶν.

¹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ² βέβαιος, firm, secure. ³ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ ὑπερβολή, ἥς, ἡ, excess, superiority. ⁷ βαρέω, burden, weigh down. ⁸ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ⁹ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ¹⁰ τηλικούτος, so great, so large. ¹¹ ρύομαι, rescue, save. ¹² συννυργέω, join in helping, help together. ¹³ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor.

Ἡ γὰρ καύχησις¹ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον² τῆς 12

συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι³ καὶ εἰλικρινείᾳ⁴

θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ⁵ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ,

ἀνεστράφημεν⁶ ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως⁷ δὲ πρὸς

ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἡ ἃ 13

ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ

ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε: καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς 14

ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα⁸ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ⁹ καὶ

ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹⁰ ἐβουλόμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς 15

τὸ πρότερον,¹¹ ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε: καὶ δι' ὑμῶν 16

διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,¹² καὶ πάλιν ἀπὸ

Μακεδονίας¹² ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν

προπεμφθῆναι¹³ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν 17

βουλευόμενος,¹⁴ μήτι¹⁵ ἄρα¹⁶ τῇ ἐλαφρίᾳ¹⁷ ἐχρησάμην;

¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁴ εἰλικρινεία, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ⁵ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁶ ἀναστρέφω, return, live. ⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁸ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁹ καθάπερ, even as, just as. ¹⁰ πεποιθίσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹¹ πρότερον, formerly, before. ¹² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹³ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁴ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ¹⁸ χρᾶμαι, use, make use of.

Ἡ ἃ βουλευόμεαι,¹ κατὰ σάρκα βουλευόμεαι,¹ ἵνα ἧ
παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ θεός, 18
ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ οὐ.
Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' 19
ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ² καὶ
Τιμοθέου,³ οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν
αὐτῷ γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ 20
Ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι'
ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν⁴ ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ 21
χρίσας⁵ ἡμᾶς, θεός: ὁ καὶ σφραγισάμενος⁶ ἡμᾶς, καὶ 22
δοὺς τὸν ἀρραβῶνα⁷ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν.
Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν 23
ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος⁸ ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς
Κόρινθον.⁹ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν¹⁰ ὑμῶν τῆς πίστεως, 24
ἀλλὰ συνεργοί¹¹ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ πίστει

¹ βουλευώ, deliberate, take counsel. ² Σιλουανός, σῦ, ὁ, Silvanus. ³ Τιμόθεος, σὺ, ὁ, Timothy. ⁴ βεβαιῶ, confirm, secure. ⁵ χρίω, anoint. ⁶ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁷ ἀρραβών, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ⁸ φείδομαι, spare, abstain. ⁹ Κόρινθος, σὺ, ἡ, Corinth. ¹⁰ κυριεύω, be lord over, rule. ¹¹ συνεργός, σὺ, ὁ, fellow worker.

ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹ πρὸς **2**
 ὑμᾶς ἔλθειν. Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ **2**
 εὐφραίνων² με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ **3**
 ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπῃ¹ ἔχω
 ἂφ' ὧν ἔδδει με χαίρειν, πεποισθῶς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι
 ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς **4**
 θλίψεως καὶ συνοχῆς³ καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ
 πολλῶν δακρύων,⁴ οὐχ ἵνα λυπηθῇτε, ἀλλὰ τὴν
 ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως⁵ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ **5**
 μέρους – ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ⁶ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν τῷ **6**
 τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁷ αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων: ὥστε **7**
 τοῦναντίον⁸ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι⁹ καὶ
 παρακαλέσαι, μήπως¹⁰ τῇ περισσοτέρᾳ¹¹ λύπῃ¹

¹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ² εὐφραίνω, rejoice, cheer. ³ συνοχή, ἡς, ἡ, dismay, anguish. ⁴ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁶ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁷ ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁸ τοῦναντίον, on the contrary. ⁹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁰ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹¹ περισσός, excessive, abundant.

καταποθῇ¹ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι² 8
 εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ 9
 τὴν δοκιμὴν³ ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί⁴ ἔστε. Ὡ δέ 10
 τι χαρίζεσθε,⁵ καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἶ τι κεχάρισμαι,⁵
 ὃ κεχάρισμαι,⁵ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ 11
 πλεονεκτηθῶμεν⁶ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ
 νοήματα⁷ ἀγνοοῦμεν.⁸

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα⁹ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ 12
 χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ 13
 ἔσχηκα ἄνεσιν¹⁰ τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με
 Τίτον¹¹ τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος¹²
 αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.¹³ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ 14
 πάντοτε θριαμβεύοντι¹⁴ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν
 ὁσμὴν¹⁵ τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν
 παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία¹⁶ ἔσμεν τῷ θεῷ ἐν 15

¹ καταπίνω, drink down, swallow. ² κυρῶ, confirm, ratify. ³ δοκιμή, ἥς, ἡ, proof, approval. ⁴ ὑπήκοος, obedient, listening to. ⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁷ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁸ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁰ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹¹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹² ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ¹⁵ ὁσμή, ἥς, ἡ, smell, aroma. ¹⁶ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell.

τοῖς σφωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν 16

ὁσμὴ¹ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ¹ ζωῆς εἰς ζωὴν.

Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ 17

λοιποί, καπηλεύοντες² τὸν λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ

εἰλικρινείας,³ ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον⁴ τοῦ θεοῦ,

ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;⁵ Εἰ μὴ χρῆζομεν,⁶ 3

ὡς τινες, συστατικῶν⁷ ἐπιστολῶν⁸ πρὸς ὑμᾶς, ἡ ἐξ

ὑμῶν συστατικῶν;⁷ Ἡ ἐπιστολὴ⁸ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, 2

ἐγγεγραμμένη⁹ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη

καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων: 3

φανερούμενοι ὅτι ἐστέ ἐπιστολὴ⁸ χριστοῦ

διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη⁹ οὐ μέλανι,¹⁰

ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν πλαξίν¹¹ λιθίναις,¹²

ἀλλ' ἐν πλαξίν¹¹ καρδίαις σαρκίναίς.¹³ Πεποιθήσιν¹⁴ 4

¹ ὁσμὴ, ἡς, ἡ, smell, aroma. ² καπηλεύω, trade in, peddle. ³ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ⁴ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁶ χρῆζω, need, have need of. ⁷ συστατικός, commendatory. ⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁹ ἐγγράφω, inscribe, write. ¹⁰ μέλαν, ink. ¹¹ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ¹² λίθινος, of stone, made of stone. ¹³ σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹⁴ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust.

δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: 5
 οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαι τι ὡς ἐξ
 ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης¹ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὃς καὶ 6
 ἱκάνωσεν² ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ
 γράμματος,³ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα³
 ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.⁴ Εἰ δὲ ἡ διακονία 7
 τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,³ ἐντετυπωμένη⁵ ἐν λίθοις,
 ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι⁶ τοὺς
 υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν
 δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην, πῶς 8
 οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;
 Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως⁷ δόξα, πολλῶ 9
 μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν
 δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν 10
 τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης⁸ δόξης. Εἰ 11
 γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ

¹ ἱκανότης, ητος, ἡ, fitness, sufficiency. ² ἱκάνω, make sufficient, qualify. ³ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁴ ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁵ ἐντυπώω, carve, impress. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ⁸ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass.

μένον, ἐν δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ 12

χρώμεθα:¹ καὶ οὐ καθάπερ² Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα³ 13

ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι⁴ τοὺς

υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου: ἀλλ' 14

ἐπωρώθη⁵ τὰ νοήματα⁶ αὐτῶν: ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον

τὸ αὐτὸ κάλυμμα³ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει⁷ τῆς παλαιᾶς⁸

διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,⁹ ὃ τι ἐν χριστῷ

καταργεῖται. Ἄλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα¹⁰ 15

ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς, κάλυμμα³ ἐπὶ τὴν καρδίαν

αὐτῶν κεῖται. Ἡνίκα¹⁰ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, 16

περιαιρεῖται¹¹ τὸ κάλυμμα.³ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά 17

ἐστίν: οὗ¹² δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.¹³ 18

Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ⁹ προσώπῳ τὴν

δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι,¹⁴ τὴν αὐτὴν εἰκόνα¹⁵

¹ χράσμαι, use, make use of. ² καθάπερ, even as, just as. ³ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁵ πωρώω, harden, render callous. ⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁷ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ⁸ παλαιός, old, ancient. ⁹ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ¹⁰ ἡνίκα, when, at which time. ¹¹ περιαιρέω, cast off, take away. ¹² οὗ, where, when. ¹³ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁴ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ¹⁵ εἰκῶν, όνος, ἡ, image, likeness.

μεταμορφούμεθα¹ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ² ἀπὸ
κυρίου πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς 4

ἡλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν:³ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα⁴ τὰ 2

κρυπτὰ⁵ τῆς αἰσχύνης,⁶ μὴ περιπατοῦντες ἐν

πανουργίᾳ⁷ μηδὲ δολοῦντες⁸ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ

τῇ φανερώσει⁹ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες¹⁰ ἑαυτοὺς

πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 3

Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον¹¹ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν,

ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἔστιν κεκαλυμμένον:¹¹ ἐν οἷς ὁ 4

θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν¹² τὰ νοήματα¹³

τῶν ἀπίστων,¹⁴ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι¹⁵ αὐτοῖς τὸν

φωτισμὸν¹⁶ τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς

ἔστιν εἰκὼν¹⁷ τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, 5

ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον: ἑαυτοὺς δὲ δούλους

¹ μεταμορφώω, change the form, transform. ² καθάπερ, even as, just as. ³ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁴ ἀπειπών, speak out, renounce. ⁵ κρυπτός, hidden, secret. ⁶ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ⁷ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁸ δολόω, falsify, adulterate. ⁹ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ¹⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹¹ καλύπτω, cover, veil. ¹² τυφλόω, blind, make blind. ¹³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁵ αὐγάζω, see, shine forth. ¹⁶ φωτισμός, οῦ, ὁ, enlightenment, light. ¹⁷ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness.

ύμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς 6

λάμπει,¹ ὃς ἔλαμψεν¹ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς
φωτισμὸν² τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν
προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν³ τοῦτον ἐν ὀστράκιν⁴ 7

σκεύεσιν,⁵ ἵνα ἡ ὑπερβολή⁶ τῆς δυνάμεως ᾗ τοῦ θεοῦ,

καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν: ἐν παντὶ θλιβόμενοι,⁷ ἀλλ' οὐ 8

στενοχωρούμενοι:⁸ ἀπορούμενοι,⁹ ἀλλ' οὐκ

ἐξαπορούμενοι:¹⁰ διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ 9

ἐγκαταλείπόμενοι:¹¹ καταβαλλόμενοι,¹² ἀλλ' οὐκ

ἀπολλύμενοι: πάντοτε τὴν νέκρωσιν¹³ τοῦ κυρίου 10

Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,¹⁴ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ

Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ¹⁵ γὰρ ἡμεῖς 11

οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα

καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ¹⁶ σαρκὶ

¹ λάμπω, shine. ² φωτισμός, οὐ, ὁ, enlightenment, light. ³ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ⁴ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ⁵ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁶ ὑπερβολή, ἤς, ἡ, excess, superiority. ⁷ θλίβω, press, oppress. ⁸ στενοχωρέω, press upon, cramp. ⁹ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹⁰ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹¹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹² καταβάλλω, strike down, found. ¹³ νέκρωσις, εὼς, ἡ, death, putting to death. ¹⁴ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁵ ἀεὶ, always, ever. ¹⁶ θνητός, subject to death, mortal.

ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,¹ ἡ δὲ 12
 ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, 13
 κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ
 ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι ὁ 14
 ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ,
 καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα 15
 ἡ χάρις πλεονάσασα² διὰ τῶν πλειόνων τὴν
 εὐχαριστίαν³ περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁴ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος 16
 διαφθείρεται,⁵ ἀλλ' ὁ ἔσωθεν⁶ ἀνακαινοῦται⁷ ἡμέρα
 καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραντίκα⁸ ἐλαφρὸν⁹ τῆς θλίψεως 17
 ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹⁰ εἰς ὑπερβολὴν¹⁰ αἰώνιον
 βάρος¹¹ δόξης κατεργάζεται¹² ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹³ 18
 ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα: τὰ γὰρ
 βλεπόμενα πρόσκαιρα:¹⁴ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

¹ ἐνεργέω, work, effect. ² πλεονάζω, superabound, make to abound. ³ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness.

⁴ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁵ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁶ ἔσωθεν, from within, within. ⁷ ἀνακαινώνω, renew, amend. ⁸ παραντίκα, immediately, for the moment. ⁹ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹⁰ ὑπερβολή, ἧς, ἡ, excess, superiority. ¹¹ βάρος, οὗς, τό, burden, weight. ¹² κατεργάζομαι, work out, produce. ¹³ σκοπέω, look at, contemplate.

¹⁴ πρόσκαιρος, temporary, passing.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου 5

καταλυθῇ,³ οἰκοδομῇ⁴ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν

ἀχειροποίητον,⁵ αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν 2

τούτῳ στενάζομεν,⁶ τὸ οἰκητήριον⁷ ἡμῶν τὸ ἐξ

οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι⁸ ἐπιποθοῦντες·⁹ εἴγε¹⁰ καὶ 3

ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοί¹¹ εὐρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ 4

ὄντες ἐν τῷ σκηνί² στενάζομεν⁶ βαρούμενοι·¹² ἐφ' ᾧ

οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,¹³ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,⁸ ἵνα

καταποθῇ¹⁴ τὸ θνητὸν¹⁵ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ 5

κατεργασάμενος¹⁶ ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ

δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹⁷ τοῦ πνεύματος. 6

Θαρροῦντες¹⁸ οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι

ἐνδημοῦντες¹⁹ ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν²⁰ ἀπὸ τοῦ

κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἶδους 7

– θαρροῦμεν¹⁸ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν²² μᾶλλον 8

¹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ² σκῆνος, οὐς, τό, tent, lodging. ³ καταλύω, destroy, lodge. ⁴ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁵ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ⁶ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁷ οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ⁸ ἐπενδύομαι, put on over. ⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁰ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹¹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹² βαρέω, burden, weigh down. ¹³ ἐκδύω, take off, put off. ¹⁴ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁵ θνητός, subject to death, mortal. ¹⁶ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁷ ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁸ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁹ ἐνδημέω, be at home, am at home. ²⁰ ἐκδημέω, leave, be absent. ²¹ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ²² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with.

ἐκδημῆσαι¹ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι² πρὸς τὸν
κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,³ εἴτε ἐνδημοῦντες,² 9
εἴτε ἐκδημοῦντες,¹ εὐάρεστοι⁴ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ 10
πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος⁵ τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσηται⁶ ἕκαστος τὰ διὰ
τοῦ σώματος, πρὸς ᾧ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, 11

θεῶ δὲ πεφανερῶμεθα: ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς
συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν 12
ἑαυτοὺς συνιστάνομεν⁷ ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν⁸ διδόντες
ὑμῖν καυχήματος⁹ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν
προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ 13
ἐξέστημεν,¹⁰ θεῶ: εἴτε σωφρονοῦμεν,¹¹ ὑμῖν. Ἦ γὰρ 14
ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει¹² ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο,

¹ ἐκδημέω, leave, be absent. ² ἐνδημέω, be at home, am at home. ³ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ⁴ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁶ κομίζω, receive, bring. ⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁸ ἀφορμή, ἥς, ἡ, occasion, opportunity. ⁹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁰ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹¹ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ¹² συνέχω, hold fast, oppress.

ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες
ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες 15
μηκέτι¹ ἑαυτοῖς ζώσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν
ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν 16
οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκουμεν. 17
Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ κτίσις·² τὰ ἀρχαῖα³
παρῆλθεν, ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα 18
ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος⁴ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ
Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς
καταλλαγῆς·⁵ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον 19
καταλλάσσω⁴ ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ
παραπτώματα⁶ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον
τῆς καταλλαγῆς.⁵

¹ μηκέτι, no longer. ² κτίσις, εὖς, ἡ, creation, creature. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ καταλλάσσω, reconcile. ⁵ καταλλαγῇ, ἡς, ἡ, reconciliation. ⁶ παραπτώμα, τος, τό, trespass, falling away.

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,¹ ὡς τοῦ θεοῦ 20
 παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν: δεόμεθα² ὑπὲρ χριστοῦ,
 καταλλάγητε³ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, 21
 ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα
 δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες⁴ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν⁵ τὴν 6
 χάριν τοῦ θεοῦ δεῖξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ 2
 δεκτῷ⁶ ἐπήκουσά⁷ σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας
 ἐβοήθησά⁸ σοι: ἰδοῦ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,⁹ ἰδοῦ,
 νῦν ἡμέρα σωτηρίας – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες 3
 προσκοπήν,¹⁰ ἵνα μὴ μωμηθῇ¹¹ ἡ διακονία: ἀλλ' ἐν 4
 παντὶ συνιστῶντες¹² ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν
 ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις,¹³ ἐν
 στενοχωρίαις,¹⁴ ἐν πληγαῖς,¹⁵ ἐν φυλακαῖς, ἐν 5
 ἀκαταστασίαις,¹⁶ ἐν κόποις,¹⁷ ἐν ἀγρυπνίαις,¹⁸ ἐν

¹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ² δέομαι, ask, request. ³ καταλλάσσω, reconcile. ⁴ συνεργέω, work together. ⁵ κενός, empty, vain. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ⁷ ἐπακούω, hear, listen to. ⁸ βοηθέω, come to the aid of. ⁹ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹⁰ προσκοπή, ἥς, ἡ, cause for offense. ¹¹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹² συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹³ ἀνάγκη, ἥς, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁵ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹⁶ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ¹⁷ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁸ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching.

νηστείας,¹ ἐν ἀγνότητι,² ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίας,³ 6

ἐν χρηστότητι,⁴ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ

ἀνυποκρίτῳ,⁵ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ 7

τῶν ὅπλων⁶ τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ

ἀριστερῶν,⁷ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,⁸ διὰ δυσφημίας⁹ 8

καὶ εὐφημίας:¹⁰ ὡς πλάνοι¹¹ καὶ ἀληθεῖς: ὡς 9

ἀγνοούμενοι,¹² καὶ ἐπιγινωσκόμενοι: ὡς

ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν: ὡς παιδευόμενοι,¹³

καὶ μὴ θανατούμενοι:¹⁴ ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ¹⁵ δὲ 10

χαίροντες: ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:¹⁶ ὡς

μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.¹⁷

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,¹⁸ ἡ 11

καρδία ἡμῶν πεπλάτνται.¹⁹ Οὐ στενοχωρεῖσθε²⁰ ἐν 12

ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε²⁰ δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις²¹ ὑμῶν. 13

¹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ² ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ³ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ⁴ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ⁵ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ⁶ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ⁷ ἀριστερός, left, on the left. ⁸ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁹ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ¹⁰ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ¹¹ πλάνος, deceiver, misleading. ¹² ἀγνώω, not know, be unaware. ¹³ παιδεύω, teach, educate. ¹⁴ θανατόω, put to death, subdue. ¹⁵ ἀεὶ, always, ever. ¹⁶ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ¹⁷ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁸ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ¹⁹ πλατύνω, broaden, enlarge. ²⁰ στενοχωρέω, press upon, cramp. ²¹ σπλάγχνα, ων, τὰ, bowels, compassion.

Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν¹ – ὡς τέκνοις λέγω –
πλατύνθητε² καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγούντες³ ἀπίστοις·⁴ τίς γὰρ μετοχή⁵ 14

δικαιοσύνη καὶ ἀνομία; ⁶ Τίς δὲ κοινωνία⁷ φωτὶ πρὸς

σκότος; Τίς δὲ συμφώνησις⁸ χριστῷ πρὸς Βελιάρ;⁹ Ἡ 15

τίς μερίς¹⁰ πιστῷ μετὰ ἀπίστου; ⁴ Τίς δὲ συγκατάθεσις 16

ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ¹² Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε

ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω¹³ ἐν αὐτοῖς,

καὶ ἐμπεριπατήσω·¹⁴ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ

ἔσονται μοι λαός. Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ 17

ἀφορίσθητε,¹⁵ λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ

ἅπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι¹⁶ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς 18

πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,

λέγει κύριος παντοκράτωρ.¹⁷

¹ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ² πλατύνω, broaden, enlarge. ³ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismatched. ⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ⁶ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁷ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁸ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ⁹ Βελιάρ, ὁ, Beliar. ¹⁰ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹¹ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ¹² εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹³ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹⁴ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ¹⁵ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁶ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ¹⁷ παντοκράτωρ, ορος, ὁ, ruler of all, Almighty.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, ⁷
καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ¹ σαρκὸς
καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες² ἁγιωσύνην³ ἐν φόβῳ
θεοῦ.

Χωρήσατε⁴ ἡμᾶς: οὐδένα ἡδικήσαμεν, οὐδένα ²
ἐφθείραμεν,⁵ οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.⁶ Οὐ πρὸς ³
κατάκρισιν⁷ λέγω: προείρηκα⁸ γάρ, ὅτι ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν⁹ καὶ συζῆν.¹⁰ ⁴
Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις
ὑπὲρ ὑμῶν: πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,
ὑπερπερισσεύομαι¹² τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

¹ μολυσμός, οὖ, ὁ, defilement, staining. ² ἐπιτελέω, complete, perform. ³ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ⁴ χωρέω, make room for, hold. ⁵ φθείρω, destroy, corrupt. ⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁷ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁹ συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹⁰ συζάω, live with, live together with. ¹¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹² ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹ οὐδεμίαν 5
 ἔσχηκεν ἄνεσιν² ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ
 θλιβόμενοι·³ ἔξωθεν⁴ μάχαι,⁵ ἔσωθεν⁶ φόβοι. Ἀλλ' ὁ 6
 παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς⁷ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ
 θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ⁸ Τίτου·⁹ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ 7
 παρουσίᾳ⁸ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ
 παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων¹⁰ ἡμῖν τὴν ὑμῶν
 ἐπιπόθησιν,¹¹ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,¹² τὸν ὑμῶν ζῆλον¹³
 ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ 8
 ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,¹⁴ οὐ μεταμέλομαι,¹⁵ εἰ
 καὶ μετεμελόμην·¹⁵ βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ¹⁴
 ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, 9
 οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν·
 ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε¹⁷
 ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη¹⁸ μετάνοιαν¹⁶ εἰς 10

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ³ θλιβω, press, oppress. ⁴ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁵ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ⁶ ἔσωθεν, from within, within. ⁷ ταπεινός, humble, downcast. ⁸ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁰ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹¹ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹² ὀδυρμός, ος, ὁ, lamentation, mourning. ¹³ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁴ ἐπιστολή, ης, ἡ, letter, dispatch. ¹⁵ μεταμέλομαι, regret, repent. ¹⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁷ ζημιώω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁸ λύπη, ης, ἡ, pain, grief.

σωτηρίαν ἀμεταμέλητον¹ κατεργάζεται·² ἡ δὲ τοῦ
κόσμου λύπη³ θάνατον κατεργάζεται.² Ἴδου γάρ, αὐτὸ 11
τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσῃ
κατειργάσατο² ὑμῖν σπουδὴν,⁴ ἀλλὰ ἀπολογίαν,⁵
ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,⁶ ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,⁷
ἀλλὰ ζῆλον,⁸ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.⁹ Ἐν παντὶ συνεστήσατε
ἑαυτοὺς ἄγνους¹¹ εἶναι ἐν τῷ πράγματι.¹² Ἄρα εἰ καὶ 12
ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ
εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ
φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν⁴ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν
πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο 13
παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως¹³ μᾶλλον
ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου,¹⁴ ὅτι ἀναπέπαυται¹⁵ τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ 14

¹ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ² κατεργάζομαι, work out, produce. ³ λύπη, ἡς, ἡ, pain, grief.

⁴ σπουδὴ, ἡς, ἡ, haste, diligence. ⁵ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁶ ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ⁷ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ⁸ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁹ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹¹ ἄγνός, pure, holy. ¹² πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter.

¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁵ ἀναπαύω, refresh, take rest.

ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθην·¹ ἀλλ' ὡς πάντα
 ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλησαμεν ὑμῖν, οὕτως² καὶ ἡ καύχησις³
 ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου⁴ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ 15
 σπλάγχνα⁵ αὐτοῦ περισσοτέρως⁶ εἰς ὑμᾶς ἐστίν,
 ἀναμιμνησκομένου⁷ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,⁸ ὡς
 μετὰ φόβου καὶ τρόμου⁹ ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω ὅτι ἐν 16
 παντὶ θαρρῶ¹⁰ ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν 8
 δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·¹¹ ὅτι 2
 ἐν πολλῇ δοκιμῇ¹² θλίψεως ἢ περισσεΐα¹³ τῆς χαρᾶς
 αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους¹⁴ πτωχεία¹⁵ αὐτῶν
 ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον¹⁶ τῆς ἀπλότητος¹⁷
 αὐτῶν. Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ 3
 δύναμιν αὐθαίρετοι,¹⁸ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως 4
 δεόμενοι¹⁹ ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν²⁰ τῆς

¹ κατασχύνω, put to shame, shame. ² οὕτως, thus, so. ³ καύχησις, εὐχ, ἡ, boasting, act of boasting. ⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁵ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁶ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁷ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁸ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ⁹ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹⁰ θαρρῶ, of good courage, have confidence. ¹¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹² δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹³ περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁴ βάθος, ους, τό, depth, deep. ¹⁵ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹⁶ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁷ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁸ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹⁹ δεόμαι, ask, request. ²⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.

διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους· καὶ οὐ καθὼς 5

ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ,

καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς 6

Τίτον,¹ ἵνα καθὼς προενήρξατο,² οὕτως καὶ

ἐπιτελέσῃ³ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ' 7

ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ

γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ,⁴ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν

ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ 8

κατ' ἐπιταγὴν⁵ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς⁴

καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας⁶ ἀγάπης γνήσιον⁷ δοκιμάζων.⁸ 9

Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,⁹ πλούσιος ὢν, ἵνα

ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ¹⁰ πλουτήσητε.¹¹ Καὶ γνώμην 10

ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,¹³ οἵτινες

οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε

ἀπὸ πέρυσι.¹⁴ Νυνὶ¹⁵ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,³ 11

¹ Τίτος, ου, ό, Titus. ² προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ³ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁴ σπουδή, ἡς, haste, diligence. ⁵ ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ⁶ ὑμέτερος, your. ⁷ γνήσιος, genuine, true. ⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ⁹ πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ¹⁰ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹¹ πλουτέω, be rich, become rich. ¹² γνώμη, ἡς, ἡ, purpose, opinion. ¹³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁴ πέρυσι, last year. ¹⁵ νυνί, now, already.

ὅπως, καθάπερ¹ ἡ προθυμία² τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ
ἐπιτελέσαι³ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία² 12
πρόκειται,⁴ καθό⁵ ἐὰν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,⁶ οὐ καθό⁵
οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,⁷ ὑμῖν δὲ θλίψις: 13
ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,⁸ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν
περίσσευμα⁹ εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,¹⁰ ἵνα καὶ τὸ 14
ἐκείνων περίσσευμα⁹ γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:¹⁰
ὅπως γένηται ἰσότης,⁸ καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, 15
οὐκ ἐπλεόνασεν:¹¹ καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησεν.¹²

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹³ ὑπὲρ 16
ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου.¹⁴ Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν 17
ἐδέξατο, σπουδαιότερος¹⁵ δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος¹⁶
ἐξήλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν¹⁷ δὲ μετ' αὐτοῦ 18
τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος¹⁸ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ

¹ καθάπερ, even as, just as. ² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ³ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁴ πρόκειται, be set before, be exhibited. ⁵ καθό, in so far as, as. ⁶ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ⁷ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁸ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ⁹ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ¹⁰ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹¹ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹² ἡλαττόνω, have less, have too little. ¹³ σπουδῇ, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁵ σπουδαῖος, diligent, earnest. ¹⁶ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹⁷ συμπέμπω, send with, send along with. ¹⁸ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation.

πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν: οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 19

χειροτονηθεῖς¹ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος² ἡμῶν

σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς

τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν³ ἡμῶν: 20

στελλόμενοι⁴ τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται⁵ ἐν τῇ

ἀδρότῃ⁶ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν: 21

προνοούμενοι⁷ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ

καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν⁸ δὲ αὐτοῖς τὸν 22

ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν⁹ ἐν πολλοῖς

πολλάκις¹⁰ σπουδαῖον¹¹ ὄντα, νυνὶ¹² δὲ πολὺ

σπουδαιότερον,¹¹ πεποιθήσει¹³ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. 23

Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,¹⁴ κοινωνὸς¹⁵ ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς

συνεργός:¹⁶ εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν,

δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν¹⁷ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, 24

καὶ ἡμῶν καυχήσεως¹⁸ ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς

¹ χειροτονέω, choose, appoint. ² συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ³ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ⁴ στέλλω, arrange, take care. ⁵ μωμάσθαι, find fault with, criticize. ⁶ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ⁷ προνοέω, provide for, have regard for. ⁸ συμπέμπω, send with, send along with. ⁹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁰ πολλάκις, often, many times. ¹¹ σπουδαῖος, diligent, earnest. ¹² νυνί, now, already. ¹³ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁵ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹⁶ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ¹⁷ ἔνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ¹⁸ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting.

ἐνδείξασθε¹ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους 9

περισσόν² μοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν 2

προθυμίαν³ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι

Μακεδόσιν,⁴ ὅτι Ἀχαῖα⁵ παρεσκευάσται⁶ ἀπὸ πέρυσι:⁷

καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος⁸ ἠρέθισεν⁹ τοὺς πλείονας. 3

Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα¹⁰

ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ¹¹ ἐν τῷ μέρει τούτῳ: ἵνα,

καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι⁶ ᾗτε: μήπως,¹² ἐὰν 4

ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες⁴ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς

ἀπαρασκευάστους,¹³ καταισχυνθῶμεν¹⁴ ἡμεῖς – ἵνα

μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει¹⁵ ταύτῃ τῆς

καυχήσεως.¹⁶ Ἀναγκαῖον¹⁷ οὖν ἡγησάμεν 5

παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν¹⁸ εἰς

ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν¹⁹ τὴν προκατηγγελεμένην

¹ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ² περισσός, excessive, abundant. ³ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ⁴ Μακεδών, όνος, ό, Macedonian. ⁵ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ⁶ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁷ πέρυσι, last year. ⁸ ζῆλος, ου, ό, zeal, jealousy. ⁹ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ¹⁰ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹¹ κενός, empty, make void. ¹² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹³ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ¹⁴ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁵ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁷ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁸ προέρχεται, go in front, precede. ¹⁹ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ²⁰ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand.

εὐλογίαν¹ ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην² εἶναι, οὕτως ὡς
εὐλογίαν¹ καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.³

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,⁴ φειδομένως⁴ καὶ 6

θερίσει:⁵ καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,¹ ἐπ' εὐλογίαις¹

καὶ θερίσει.⁵ Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται⁶ τῇ καρδίᾳ: 7

μὴ ἐκ λύπης⁷ ἢ ἐξ ἀνάγκης:⁸ ἱλαρόν⁹ γὰρ δότην¹⁰

ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν 8

περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν

αὐτάρκειαν¹¹ ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον

ἀγαθόν: καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν,¹² ἔδωκεν τοῖς 9

πένησιν:¹³ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ 10

δὲ ἐπιχορηγῶν¹⁴ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς

βρώσιν¹⁵ χορηγήσαι,¹⁶ καὶ πληθύναι¹⁷ τὸν σπόρον¹⁸

ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι¹⁹ τὰ γενήματα²⁰ τῆς δικαιοσύνης

ὑμῶν: ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι²¹ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,²² 11

¹ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ² ἐτοίμος, ready, prepared. ³ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁴ φειδομένως, sparingly. ⁵ θερίζω, reap, gather. ⁶ προαιρέω, propose, purpose. ⁷ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁹ ἱλαρός, cheerful, glad. ¹⁰ δότης, ου, ὁ, giver. ¹¹ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ¹² σκορπίζω, scatter, disperse. ¹³ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ¹⁴ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ¹⁵ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹⁶ χορηγέω, provide, supply in abundance. ¹⁷ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁸ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ¹⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁰ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ²¹ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity.

ἥτις κατεργάζεται¹ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν² τῷ θεῷ. 12

Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας³ ταύτης οὐ μόνον

ἐστὶν προσαναπληροῦσα⁴ τὰ ὑστερήματα⁵ τῶν ἀγίων,

ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν² τῷ

θεῷ: διὰ τῆς δοκιμῆς⁶ τῆς διακονίας ταύτης 13

δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ⁷ τῆς ὁμολογίας⁸

ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι⁹

τῆς κοινωνίας¹⁰ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας: καὶ αὐτῶν 14

δείξει¹¹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων¹² ὑμᾶς διὰ τὴν

ὑπερβάλλουσαν¹³ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ 15

τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ¹⁴ αὐτοῦ δωρεᾷ.¹⁵

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς 10

πραότητος¹⁶ καὶ ἐπιεικειᾶς¹⁷ τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ

πρόσωπον μὲν ταπεινός¹⁸ ἐν ὑμῖν, ἀπὼν¹⁹ δὲ θαρρῶ²⁰

¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ² εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ⁴ προσαναπληρῶ, supply. ⁵ ὑστερήμα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁶ δοκιμή, ἥς, ἡ, proof, approval. ⁷ ὑποταγή, ἥς, ἡ, subjection, obedience. ⁸ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹¹ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹² ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹⁴ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ¹⁵ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁶ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁷ ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁸ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁹ ἀπειμι, go away, depart. ²⁰ θαρρέω, of good courage, have confidence.

εἰς ὑμᾶς· δέομαι¹ δέ, τὸ μὴ παρῶν² θαρρῆσαι³ τῇ 2
 πεποιθήσει⁴ ἢ λογιζομαι τολμῆσαι⁵ ἐπὶ τινὰς τοὺς
 λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. 3
 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα
 στρατευόμεθα⁶ – τὰ γὰρ ὅπλα⁷ τῆς στρατείας⁸ ἡμῶν 4
 οὐ σαρκικά,⁹ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν¹⁰
 ὀχυρωμάτων¹¹ – λογισμοὺς¹² καθαιροῦντες¹³ καὶ πᾶν 5
 ὑψωμα¹⁴ ἐπαιρόμενον¹⁵ κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ,
 καὶ αἰχμαλωτίζοντες¹⁶ πᾶν νόημα¹⁷ εἰς τὴν ὑπακοήν¹⁸
 τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοίμῳ¹⁹ ἔχοντες ἐκδικῆσαι²⁰ 6
 πᾶσαν παρακοήν,²¹ ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.¹⁸ 7
 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ
 χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἄφ' ἑαυτοῦ, ὅτι
 καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. Ἐάν 8
 τε γὰρ καὶ περισσότερόν²² τι καυχῶμαι περὶ τῆς

¹ δέομαι, ask, request. ² πάρεμι, be present, have arrived. ³ θαρρέω, of good courage, have confidence. ⁴ πεποιθήσις, εὐς, ἡ, confidence, trust. ⁵ τολμᾶω, dare, endure. ⁶ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ⁷ ὅπλον, συ, τό, tool, implement. ⁸ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ⁹ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁰ καθαίρεισις, εὐς, ἡ, tearing down, destruction. ¹¹ ὀχύρωμα, τοσ, τό, fortress, strong defense. ¹² λογισμός, οὐ, ὁ, reasoning, reflection. ¹³ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁴ ὑψωμα, τοσ, τό, height, lofty thing. ¹⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁶ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ¹⁷ νόημα, τοσ, τό, thought, mind. ¹⁸ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹⁹ ἕτοιμος, ready, prepared. ²⁰ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ²¹ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ²² περισσός, excessive, abundant.

ἐξουσίας ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς
 οἰκοδομήν,¹ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν² ὑμῶν – οὐκ
 αἰσχυνθήσομαι·³ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν⁴ ὑμᾶς 9
 διὰ τῶν ἐπιστολῶν.⁵ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,⁵ φησὶν, 10
 βαρεῖαι⁶ καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία⁷ τοῦ σώματος
 ἀσθενής, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.⁸ Τοῦτο 11
 λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἱοί⁹ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι’
 ἐπιστολῶν⁵ ἀπόντες,¹⁰ τοιοῦτοι καὶ παρόντες¹¹ τῷ
 ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν¹² ἐγκρίναι¹³ ἢ συγκρίναι¹⁴ 12
 ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων·¹⁵ ἀλλὰ
 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες,¹⁶ καὶ
 συγκρίνοντες¹⁴ ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς 13
 δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα¹⁷ καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ
 μέτρον¹⁸ τοῦ κανόνος¹⁹ οὗ ἐμέρισεν²⁰ ἡμῖν ὁ θεός,
 μέτρον,¹⁸ ἐφικέσθαι²¹ ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὡς μὴ 14

¹ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification. ² καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ³ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁴ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ⁵ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁶ βαρὺς, heavy, burdensome. ⁷ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁸ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁹ οἷος, such as, of what kind. ¹⁰ ἀπείμι, go away, depart. ¹¹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹² τολμᾶω, dare, endure. ¹³ ἐγκρίνω, class, classify. ¹⁴ συγκρίνω, combine, compare. ¹⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁶ μετρέω, measure, estimate. ¹⁷ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ¹⁸ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁹ κανών, όνος, ό, rule, standard. ²⁰ μερίζω, divide, part. ²¹ ἐφικνέομαι, reach, come to.

ἐφικνούμενοι¹ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν² ἑαυτούς· ἄχρι
 γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν³ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
 χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα⁴ καυχώμενοι, ἐν 15
 ἄλλοτρίοις⁵ κόποις,⁶ ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης⁷
 τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι⁸ κατὰ τὸν
 κανόνα⁹ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,¹⁰ εἰς τὰ ὑπερέκεινα¹¹ 16
 ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ⁵ κανόνι⁹ εἰς
 τὰ ἔτοιμα¹² καυχῆσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ 17
 καυχάσθω. Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,¹³ ἐκεῖνός 18
 ἐστὶν δόκιμος,¹⁴ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.¹⁵

Ὁφελον¹⁵ ἀνείχεσθέ¹⁶ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ·¹⁷ ἀλλὰ 11
 καὶ ἀνείχεσθέ¹⁶ μου. Ζηλῶ¹⁸ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλω·¹⁹ 2
 ἡρμοσάμεν²⁰ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον²¹ ἀγνήν²²
 παραστήσαι τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως²³ ὥς ὁ 3

¹ ἐφικνέομαι, reach, come to. ² ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextending. ³ φθάνω, come before another, anticipate. ⁴ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ⁵ ἄλλοτριος, strange, foreign. ⁶ κόπος, οὐ, δ, labor, trouble. ⁷ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁸ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁹ κανὼν, ὄνος, δ, rule, standard. ¹⁰ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹¹ ὑπερέκεινα, beyond. ¹² ἔτοιμος, ready, prepared. ¹³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁴ δόκιμος, tested, approved. ¹⁵ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹⁶ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁷ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁸ ζηλῶ, be zealous, am jealous. ¹⁹ ζήλος, οὐ, δ, zeal, jealousy. ²⁰ ἀρμόζω, fit, join. ²¹ παρθένος, οὐ, ἡ, virgin. ²² ἁγνός, pure, holy. ²³ μήπως, lest in any way, lest perhaps.

ὄφιν¹ Εὐάν² ἐξηπάτησεν³ ἐν τῇ πανουργίᾳ⁴ αὐτοῦ,
 οὕτως φθαρῇ⁵ τὰ νοήματα⁶ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος⁷
 τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον⁴
 Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα
 ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον
 ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἡνείχεσθε.⁸ Λογίζομαι γὰρ⁵
 μηδὲν ὑστερηκέναι⁹ τῶν ὑπὲρ λίαν¹⁰ ἀποστολῶν. Εἰ δὲ⁶
 καὶ ιδιώτης¹¹ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει: ἀλλ' ἐν
 παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν⁷
 ἐποίησα ἑμαυτὸν ταπεινῶν¹² ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε,¹³ ὅτι
 δωρεὰν¹⁴ τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμεν ὑμῖν;
 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,¹⁵ λαβὼν ὀψώνιον¹⁶ πρὸς⁸
 τὴν ὑμῶν διακονίαν: καὶ παρὼν¹⁷ πρὸς ὑμᾶς καὶ⁹
 ὑστερηθεῖς,⁹ οὐ κατενάρκησα¹⁸ οὐδενός: τὸ γὰρ
 ὑστέρημά¹⁹ μου προσανεπλήρωσαν²⁰ οἱ ἀδελφοί,

¹ ὄφιν, εως, ὁ, snake, serpent. ² Εὐα, ας, ἡ, Eve. ³ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ⁴ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁵ φθείρω, destroy, corrupt. ⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁷ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁸ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁹ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ λίαν, greatly, very. ¹¹ ιδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹² ταπεινός, humble, humiliate. ¹³ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁴ δωρεάν, without cost, without cause. ¹⁵ συλάω, rob, plunder. ¹⁶ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹⁷ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁸ καταναρκάω, burden, encumber. ¹⁹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁰ προσαναπληρώω, supply.

ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας:¹ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ² ὑμῖν
 ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια 10
 χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις³ αὕτη οὐ φραγήσεται⁴
 εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν⁵ τῆς Ἀχαΐας.⁶ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ 11
 ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, 12
 ἵνα ἐκκόψω⁷ τὴν ἀφορμὴν⁸ τῶν θελόντων ἀφορμῆν,⁸
 ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ 13
 γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,⁹ ἐργάται¹⁰ δόλιοι,¹¹
 μετασχηματιζόμενοι¹² εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. Καὶ 14
 οὐ θαυμαστόν:¹³ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς
 μετασχηματίζεται¹² εἰς ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν 15
 εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται¹² ὡς
 διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα
 αὐτῶν.

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² ἀβαρής, not burdensome. ³ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁴ φράσσω, stop, shut. ⁵ κλίμα, τος, τό, region, territory. ⁶ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁷ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ⁸ ἀφορμή, ἥς, ἡ, occasion, opportunity. ⁹ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ¹⁰ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹¹ δόλιος, deceitful, treacherous. ¹² μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹³ θαυμαστός, wonderful, marvelous.

Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα¹ εἶναι: εἰ δὲ μήγε,² 16

κἂν³ ὡς ἄφρονα¹ δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν τι

καυχήσωμαι. Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς 17

ἐν ἀφροσύνῃ,⁴ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει⁵ τῆς

καυχήσεως.⁶ Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, 18

καὶ γὰρ καυχήσομαι. Ἡδέως⁷ γὰρ ἀνέχεσθε⁸ τῶν 19

ἀφρόνων,¹ φρόνιμοι⁹ ὄντες. Ἀνέχεσθε⁸ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς 20

καταδουλοῖ,¹⁰ εἴ τις κατεσθίει,¹¹ εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις

ἐπαίρεται,¹² εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.¹³ Κατὰ 21

ἀτιμίαν¹⁴ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν: ἐν ᾧ δ' ἂν

τις τολμᾷ¹⁵ – ἐν ἀφροσύνῃ⁴ λέγω – τολμῶ¹⁵ καὶ γὰρ. 22

Ἑβραῖοί¹⁶ εἰσιν; Καὶ γὰρ. Ἰσραηλῖταί¹⁷ εἰσιν; Καὶ γὰρ.

Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Καὶ γὰρ. Διάκονοι χριστοῦ εἰσιν 23

;– παραφρονῶν¹⁸ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹⁹

περισσοτέρως,²⁰ ἐν πληγαῖς²¹ ὑπερβαλλόντως,²² ἐν

¹ ἄφρων, foolish, senseless. ² μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ³ κἂν, and if, even if. ⁴ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁵ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁷ ἡδέως, sweetly, gladly. ⁸ ἀνέχουμαι, endure, bear with. ⁹ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁰ καταδουλόω, enslave. ¹¹ κατεσθίω, eat up, devour. ¹² ἐπαίρω, lift up, raise. ¹³ δέρω, beat, flay. ¹⁴ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁵ τολμᾶω, dare, endure. ¹⁶ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁷ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁸ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁰ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²¹ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ²² ὑπερβαλλόντως, above measure, much more.

φυλακαῖς περισσοτέρως,¹ ἐν θανάτοις πολλάκις,² ὑπὸ 24

Ἰουδαίων πεντάκις³ τεσσαράκοντα⁴ παρὰ μίαν ἔλαβον.

Τρίς⁵ ἐραβδίσθην,⁶ ἅπαξ⁷ ἐλιθάσθην,⁸ τρίς⁵ 25

ἐναυάγησα,⁹ νυχθήμερον¹⁰ ἐν τῷ βυθῷ¹¹ πεποιήκα: 26

ὁδοιπορίαις¹² πολλάκις,² κινδύνοις¹³ ποταμῶν,¹⁴

κινδύνοις¹³ ληστῶν,¹⁵ κινδύνοις¹³ ἐκ γένους,¹⁶

κινδύνοις¹³ ἐξ ἔθνων, κινδύνοις¹³ ἐν πόλει, κινδύνοις¹³

ἐν ἐρημίᾳ,¹⁷ κινδύνοις¹³ ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις¹³ ἐν

ψευδαδέλφοις:¹⁸ ἐν κόπῳ¹⁹ καὶ μόχθῳ,²⁰ ἐν ἀγρυπνίαις 27

πολλάκις,² ἐν λιμῷ²² καὶ δίψει,²³ ἐν νηστείαις²⁴

πολλάκις,² ἐν ψύχει²⁵ καὶ γυμνότητι.²⁶ Χωρὶς τῶν 28

παρεκτός,²⁷ ἢ ἐπισύστασίς²⁸ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ

μέριμνα²⁹ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ 29

οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² πολλάκις, often, many times. ³ πεντάκις, five times. ⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁵ τρίς, thrice, three times. ⁶ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ⁷ ἅπαξ, once, once for all. ⁸ λιθάζω, throw stones, stone. ⁹ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ¹⁰ νυχθήμερον, οὐ, τό, day and a night, twenty-four hours. ¹¹ βυθός, οὐ, ὁ, sea, deep water. ¹² ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ¹³ κίνδυνος, οὐ, ὁ, danger, peril. ¹⁴ ποταμός, οὐ, ὁ, river, stream. ¹⁵ ληστής, οὐ, ὁ, robber, brigand. ¹⁶ γένος, οὐς, τό, race, kind. ¹⁷ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ¹⁸ ψευδάδελφος, οὐ, ὁ, false brother. ¹⁹ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ²⁰ μόχθος, οὐ, ὁ, toil, hardship. ²¹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ²² λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ²³ δίψος, οὐς, τό, thirst. ²⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁵ ψύχος, οὐς, τό, cold. ²⁶ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ²⁷ παρεκτός, except for, apart from. ²⁸ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ²⁹ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety.

πυροῦμαι;¹ Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας² μου 30
 καυχήσομαι. Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 31
 χριστοῦ οἶδεν, ὃ ὧν εὐλογητὸς³ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ
 ψεύδομαι.⁴ Ἐν Δαμασκῷ⁵ ὁ ἐθνάρχης⁶ Ἀρέτα⁷ τοῦ 32
 βασιλέως ἐφρούρει⁸ τὴν Δαμασκηνῶν⁹ πόλιν, πιάσαι
 με θέλων: καὶ διὰ θυρίδος¹¹ ἐν σαργάνῃ¹² ἐχαλάσθην¹³ 33
 διὰ τοῦ τείχους¹⁴ καὶ ἐξέφυγον¹⁵ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ¹⁶ οὐ συμφέρει¹⁷ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς 12
 ὄπτασίαν¹⁸ καὶ ἀποκαλύψεις¹⁹ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον 2
 ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων²⁰ – εἴτε ἐν σώματι
 οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτὸς²¹ τοῦ σώματος οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς
 οἶδεν – ἄρπαγέντα²² τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.
 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν σώματι, 3
 εἴτε ἐκτὸς²¹ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι 4

¹ πυρῶ, burn, am purified by fire. ² ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ³ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁴ ψεύδομαι, lie. ⁵ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ⁶ ἐθνάρχης, ου, ὁ, ethnarch (provincial governor). ⁷ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ⁸ φρουρέω, guard, protect. ⁹ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ¹⁰ πιάζω, take, lay hold of. ¹¹ θυρίς, ἰδος, ἡ, window, windowsill. ¹² σαργάνη, ης, ἡ, basket. ¹³ χαλάω, slacken, let down. ¹⁴ τεῖχος, ους, τό, wall. ¹⁵ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹⁶ δὴ, also, indeed. ¹⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁸ ὄπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ²⁰ δεκατέσσαρες, fourteen. ²¹ ἐκτός, aside from, besides. ²² ἄρπάζω, seize, snatch.

ἡρπάγη¹ εἰς τὸν παράδεισον,² καὶ ἤκουσεν ἄρρητα³
 ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ 5
 τοιούτου καυχῶμαι: ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ
 καυχῶμαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁴ μου: ἐὰν γὰρ 6
 θελήσω καυχῆσθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων:⁵ ἀλήθειαν
 γὰρ ἔρῳ: φείδομαι⁶ δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσῃται ὑπὲρ ὃ
 βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ⁷ τῶν 7
 ἀποκαλύψεων⁸ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,⁹ ἐδόθη μοι
 σκόλοψ¹⁰ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ,¹¹
 ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.⁹ Ὑπὲρ τούτου τρίς¹² τὸν κύριον 8
 παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ¹³ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, 9
 Ἀρκεῖ¹⁴ σοι ἡ χάρις μου: ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν
 ἀσθενείᾳ⁴ τελειοῦται.¹⁵ Ὡδιστα¹⁶ οὖν μᾶλλον
 καυχῶμαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁴ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ¹⁷
 ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ¹⁸ ἐν 10

¹ ἁρπάζω, seize, snatch. ² παράδεισος, ου, ό, paradise, Paradise. ³ ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ⁴ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁵ ἄφρων, foolish, senseless. ⁶ φείδομαι, spare, abstain. ⁷ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ⁸ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁹ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ¹⁰ σκόλοψ, οπος, ό, thorn, splinter. ¹¹ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹² τρίς, thrice, three times. ¹³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁴ ἀρκέω, assist, suffice. ¹⁵ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁶ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁷ ἐπισκηνόω, dwell, set up a tent upon. ¹⁸ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with.

ἀσθενείαις,¹ ἐν ὑβρεσιν,² ἐν ἀνάγκαις,³ ἐν διωγμοῖς,⁴ ἐν στενοχωρίαις,⁵ ὑπὲρ χριστοῦ: ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

Γέγονα ἄφρων⁶ καυχώμενος: ὑμεῖς με ἡναγκάσατε:⁷ ἐγὼ 11
γὰρ ὥφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι:⁸ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα⁹ τῶν ὑπὲρ λίαν¹⁰ ἀποστολῶν, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη¹¹ ἐν 12
ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασιν¹² καὶ δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε¹³ ὑπὲρ τὰς λοιπὰς 13
ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα¹⁴ ὑμῶν; Χαρίσασθέ¹⁵ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως¹⁶ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ 14
καταναρκήσω¹⁴ ὑμῶν: οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν¹⁷

¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ² ὑβρις, εως, ἡ, damage, insult. ³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ⁷ ἀναγκάζω, force, compel. ⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁹ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ λίαν, greatly, very. ¹¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹³ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ¹⁴ καταναρκάω, burden, encumber. ¹⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁶ ἐτοίμως, readily. ¹⁷ γονεὺς, ἑως, ὁ, parent.

θησαυρίζειν,¹ ἀλλ' οἱ γονεῖς² τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ 15

ἡδιστα³ δαπανήσω⁴ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι⁵ ὑπὲρ τῶν

ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως⁶ ὑμᾶς ἀγαπῶν,

ἥττον⁷ ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα⁸ 16

ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,⁹ δόλῳ¹⁰ ὑμᾶς ἔλαβον.

Μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ 17

ἐπλεονέκτησα¹¹ ὑμᾶς· Παρεκάλεσα Τίτον,¹² καὶ 18

συναπέστειλα¹³ τὸν ἀδελφόν· μήτι¹⁴ ἐπλεονέκτησεν¹¹

ὑμᾶς Τίτος;¹² Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν;

Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχουσιν;¹⁵

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;¹⁶ Κατενώπιον¹⁷ 19

τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί,

ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.¹⁸ Φοβοῦμαι γάρ, μήπως¹⁹ 20

ἐλθὼν οὐχ οἶους²⁰ θέλω εὔρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὔρεθῶ ὑμῖν

¹ θησαυρίζω, lay up, store up. ² γονεὺς, ἑως, ὁ, parent. ³ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ⁴ δαπανάω, spend, spend freely. ⁵ ἐκδαπανάω, spend completely. ⁶ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁷ ἥττων, lesser, inferior. ⁸ καταβαρέω, burden, weigh down. ⁹ πανοῦργος, clever, crafty. ¹⁰ δόλος, οὐ, ὁ, guile, deceit. ¹¹ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹² Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ¹³ συναποστέλλω, send with, send together with. ¹⁴ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁵ ἔχνος, οὐς, τό, track, footprint. ¹⁶ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁷ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁸ οἰκοδομή, ἤς, ἡ, building, edification. ¹⁹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁰ οἶος, such as, of what kind.

οἷον¹ οὐ θέλετε: μήπως² ἔρεις,³ ζῆλοι,⁴ θυμοί,⁵ ἐριθείαι,⁶
καταλαλιαί,⁷ ψιθυρισμοί,⁸ φυσιώσεις,⁹ ἀκαταστασίαι:
μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει¹¹ ὁ θεός μου πρὸς 21
ὑμᾶς, καὶ πενθήσω¹² πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,¹³
καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ¹⁴ καὶ
πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ¹⁵ ἢ ἔπραξαν.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο 13

μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. 2

Προείρηκα¹⁶ καὶ προλέγω,¹⁶ ὥς παρῶν¹⁷ τὸ δεύτερον,

καὶ ἀπὼν¹⁸ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν¹³ καὶ τοῖς

λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι:

ἐπεὶ δοκιμῇ²⁰ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, 3

ὅς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ²¹ ἐν ὑμῖν: καὶ 4

γὰρ εἰ ἐσταυρώθῃ ἐξ ἀσθενείας,²² ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως

¹ οἶος, such as, of what kind. ² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ⁴ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁶ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ⁷ καταλαλιά, ᾶς, ἡ, evil speech, slander. ⁸ ψιθυρισμός, οῦ, ὁ, gossiping, secret slandering. ⁹ φυσιώσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ¹⁰ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ¹¹ ταπεινός, humble, humiliate. ¹² πενθέω, mourn, lament. ¹³ προημαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ¹⁴ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ¹⁵ ἀσέλγεια, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ¹⁶ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁷ ἀπείμι, be present, have arrived. ¹⁸ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁹ φείδομαι, spare, abstain. ²⁰ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ²¹ δυνατέω, be able, be powerful. ²² ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ
 ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. 5
 Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς
 δοκιμάζετε.¹ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι
 Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι² ἀδόκιμοι³ ἐστε.
 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν 6
 ἀδόκιμοι.³ Εὐχομαι⁴ δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι 7
 ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι⁵ φανώμεν,
 ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι³
 ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' 8
 ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς 9
 ἀσθενώμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε· τοῦτο δὲ καὶ
 εὐχόμεθα,⁴ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.⁶ Διὰ τοῦτο ταῦτα 10
 ἀπὸν⁷ γράφω, ἵνα παρὼν⁸ μὴ ἀποτόμως⁹ χρήσωμαι,¹⁰
 κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς
 οἰκοδομήν,¹¹ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.¹²

¹ δοκιμάζω, prove, approve. ² μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ³ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁴ εὐχομαι, pray, wish. ⁵ δόκιμος, tested, approved. ⁶ κατάρτισις, εὖ, ἡ, being made complete, perfecting. ⁷ ἀπείμι, go away, depart. ⁸ παρείμι, be present, have arrived. ⁹ ἀποτόμως, severely, rigorously. ¹⁰ χρᾶσθαι, use, make use of. ¹¹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹² καθαίρεσις, εὖ, ἡ, tearing down, destruction.

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,¹ παρακαλείσθε, 11

τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε:² καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης

καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους 12

ἐν ἀγίῳ φιλήματι.³

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ 14

θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία⁴ τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ

πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ καταρτίζω, mend, fit. ² εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ³ φίλημα, τος, τό, kiss. ⁴ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.